

اثر بخشی بالینی

نویسندگان (به ترتیب الفبا):

دکتر سکینه حاج ابراهیمی

دکتر همایون صادقی بازرگانی

فاطمه صادقی غیاثی

دکتر علیرضا محبوب اهری

مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۱۳۹۱

عنوان و نام پدیدآور	: اثر بخشی بالینی/ نویسندگان به ترتیب الفبا سکینه حاج ابراهیمی...[و دیگران].
مشخصات نشر	: تبریز: فن آذر: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.: مصور.
شابک	: ۹۰۰۰۰ ریال: 8-47-5552-600-978
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: نویسندگان به ترتیب الفبا سکینه حاج ابراهیمی، همایون صادقی بازرگانی، فاطمه صادقی غیائی، علیرضا محبوب اهری.
یادداشت	: چاپ قبلی: الوین : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، ۱۳۹۱.
موضوع	: مهارت های بالینی
موضوع	: پزشکی -- خدمات -- کنترل کیفی
موضوع	: پزشکی مبتنی بر شواهد
شناسه افزوده	: حاج ابراهیمی، سکینه، ۱۳۴۸ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران
رده بندی کنگره	: الف ۲۴ ۳۹۱ ۱۱ ۸۳۲۹۸
رده بندی دیویی	: ۲۶۲/۱۶۸۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۲۱۰۲۲

انتشارات فن آذر

مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران

نام کتاب: اثر بخشی بالینی
نویسندگان: سکینه حاج ابراهیمی، همایون صادقی بازرگانی، فاطمه صادقی غیائی،
علیرضا محبوب اهری (مدرسین مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران)

ناشر: فن آذر

با همکاری: مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران

طرح جلد و صفحات داخلی: مختار نوران

قطع: وزیری

نوبت چاپ: دوم (اول برای ناشر) - پائیز ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۵۲-۴۷-۸

فهرست مندرجات

۵	 دیباچه
۱	 پیش درآمد : مفاهیم اولیه اثربخشی بالینی
۳	 پرسشنامه
۵	 تعریف اثربخشی بالینی
۷	 اصول کلیدی اثربخشی بالینی
۷	 عملکرد مبتنی بر شواهد
۷	 توانمندسازی کارکنان سلامت برای عملکرد مبتنی بر شواهد
۸	 استانداردها، راهنماهای بالینی و پروتکل ها
۸	 راهنمای بالینی مبتنی بر شواهد چیست
۹	 بومی سازی راهنمای بالینی
۹	 پروتکل های ملی
۹	 پیامدها
۱۰	 هزینه اثربخشی
۱۰	 ممیزی بالینی
۱۲	 فعالیت

۱۵	فصل اول: تعاریف اثربخشی بالینی
۱۷	مقدمه
۱۸	اثر
۲۰	کارآئی
۲۱	اثر بخشی
۲۴	مطالعات کارآزمایی بالینی
۳۱	فصل دوم: ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت
۳۳	مقدمه
۳۴	ارزشیابی اقتصادی چیست؟
۳۵	چرا ارزشیابی اقتصادی انجام می دهیم
۳۵	انواع روشهای ارزشیابی اقتصادی
۳۶	تحلیل حداقل سازی هزینه
۳۷	تحلیل هزینه - اثربخشی
۳۷	محدودیت CEA
۳۹	تحلیل هزینه - مطلوبیت
۳۹	محدودیت CEA
۴۰	تحلیل هزینه - منفعت

۴۲	 مراحل معمول در یک برنامه ارزشیابی اقتصادی
۴۳	 دیدگاه مطالعه
۴۵	 تحلیل هزینه در برنامه های ارزیابی اقتصادی
۴۶	 انواع هزینه ها در ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت
۴۶	 هزینه های مستقیم
۴۶	 هزینه های غیر مستقیم
۴۷	 هزینه های ناملموس
۴۸	 رویکردهای هزینه یابی در برنامه های ارزشیابی اقتصادی
۴۸	 رویکرد بالا به پایین
۴۹	 رویکرد پایین به بالا
۵۰	 سنجش پیامد در ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت
۵۰	 سنجش پیامد در تحلیل هزینه اثربخشی
۵۱	 سنجش پیامد در تحلیل هزینه مطلوبیت
۵۱	 سنجش پیامد در تحلیل هزینه - منفعت
۵۲	 روشهای ارزش گذاری اثرات مداخلات (تبدیل پیامد به واحدهای پولی)
۵۲	 رویکرد سرمایه انسانی
۵۲	 رویکرد تمایل به پرداخت

۵۳	قواعد تصمیم گیری در ارزشیابی اقتصادی
۵۴	نسبت هزینه اثربخشی افزایشی
۵۷	فصل سوم: طبابت مبتنی بر شواهد
۵۹	طبابت مبتنی بر شواهد چیست؟
۵۹	مفهوم شواهد چیست؟
۶۵	سؤال بالینی چیست
۶۷	سؤال ساختارمند
۶۸	سه مدل شایع سؤال بالینی
۷۳	فصل چهارم: جستجو برای یافتن بهترین شواهد
۷۵	مقدمه
۷۶	استراتژی عمومی جستجو در بالین
۷۶	مرحله اول: طراحی PICO
۷۶	مرحله دوم: تعیین کلیدواژه ها و مترادفات
۷۷	مرحله سوم: انتخاب پایگاه اطلاعاتی مناسب
۷۷	مرحله چهارم: طراحی روش جستجو
۷۸	عملگرهای بولین

علامت	۷۹
کوتاه سازی	۷۹
محدودیتها	۸۰
مرحله نهایی: ارزیابی نتایج جستجو	۸۱
استراتژی جستجو برای بازیابی مطالعات معتبر	۸۲
مرحله اول: بازیابی گایدلاینهای بالینی	۸۲
مرحله دوم: بازیابی مرورهای سیستماتیک و HTA	۸۲
مرحله سوم: بازیابی کارآزمایی‌های کنترل‌شده، مطالعات کوهورت و مقطعی	۸۳
منابع توصیه شده برای یافتن گایدلاینهای بالینی	۸۴
منابع توصیه شده برای یافتن مرورهای نظام مند	۸۹
منابع توصیه شده برای یافتن خلاصه شواهد	۹۱
منابع توصیه شده برای یافتن مطالعات ارزیابی فناوری سلامت	۹۳
منابع توصیه شده برای یافتن کارآزمایی‌های بالینی	۹۴
فصل پنجم: نقادی شواهد	۹۷
مقدمه	۹۹
سؤال بالینی	۱۰۰
بررسی متقدانه کارآزمایی بالینی	۱۰۴

دیباچه:

سالها پیش هنگامی که حکیم ذکریای رازی بحث تفکر بالینی و دیدگاه موشکافانه را مطرح کرد، شاید کمتر کسی جرأت نقادی دست نوشته های حکمای آن عصر را داشت. اما این سنت نیکویی بود که باعث تحول عظیم در طب آن دوره گردید. سالها بعد شیخ الرئیس ابوعلی سینا اولین کسی بود که مفهوم اثربخشی را بطور عینی در کارزمایی بالینی نشان داد و این آغازی بود بر عینیت بخشیدن به دانسته های ذهنی طب.

کتابی که پیش رو دارید مروری است بر آنچه که در طب تحت عنوان کار درست تعریف می شود. نویسندگان کتاب تلاش کردند تا با زبانی بسیار ساده از ابتدا مفاهیم اثربخشی و چگونگی بکارگیری آن را در علوم پزشکی تشریح کنند. نویسندگان این اثر مدرسان این مباحث در سالهای گذشته در دانشگاه علوم پزشکی تبریز بودند و تجربیات عملیشان را با علم روز تلفیق نموده اند تا کتابی مفید و ساده طراحی نمایند.

امید است که بتوان شالوده اصلی حاکمیت بالینی را در نظام سلامت طراحی نمود. در اینجا بر خود فرض می دانم ضمن تشکر از همکاران مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران، از دفتر حاکمیت بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز به دلیل نشر این کتاب صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر سکینه حاج ابراهیمی

رئیس مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد ایران